

Svar

fjármálaráðherra við fyrirspurn Ármanns Kr. Ólafssonar um aðgerðir gegn skattsvikum.

Fyrirspurnin hljóðar svo:

Hvernig hefur tillögum í skýrslu starfshóps um umfang skattsvika á Íslandi verið fylgt eftir frá því að þáverandi fjármálaráðherra kynnti Alþingi skýrsluna í febrúar 2005?

Í maí 2002 samþykkti Alþingi að fela fjármálaráðherra að láta gera úttekt á umfangi skattsvika, skattsníðgöngu og dulinni efnahagsstarfsemi. Í því skyni skipaði þáverandi fjármálaráðherra þriggja manna starfshóp til að gera umrædda úttekt, en í hópnum sátu tollstjórinn í Reykjavík, sem jafnframt var formaður, ríkisskattstjóri og skattrannsóknarstjóri. Úttektin var lögð fram á Alþingi hinn 10. desember 2004 og innihald hennar síðan kynnt af fjármálaráðherra 3. febrúar 2005.

Í skýrslu „skattsvikanefndar“ er að finna margvíslegar hugmyndir um aðgerðir til að sporna við skattsvikum. Þar segir meðal annars: „Ljóst er að ýmsar þær skattsvikaleiðir sem notaðar eru byggjast á möguleikum sem rekja má til tiltekinna veikleika í skattalöggjöfinni. Þarf því að endurmeta sum ákvæði núgildandi laga sem og að íhuga viðbætur við þau í ljósi þeirrar þróunar sem orðin er. Má í því efni m.a. byggja á tillögum, hugmyndum og tilmælum sem fram hafa komið á alþjóðavettvangi í tengslum við skaðlega skattastarfsemi og taka mið af löggjöf nágrannaþjóða okkar sem brugðist hafa við skattsvikahættu með ýmsum hætti og verið betur á varðbergi gagnvart skattsvikaleiðum við gerð löggjafar sinnar.“ Vísar nefndin þar meðal annars til þess starfs sem unnið hefur verið á vegum OECD.

Hér á eftir er fjallað um helstu tillögur nefndarinnar og viðbrögð fjármálaráðherra við þeim.

1. CFC-löggjöf.

Nefndin taldi að hraða þyrfti setningu svokallaðrar CFC-ákvæða (Controlled Foreign Companies) í íslensk skattalög. Slík löggjöf felur það í sér að ef innlent fyrirtæki á ráðandi eignarhlut í fyrirtæki sem staðsett er í ríki eða svæði þar sem skattlagning fyrirtækja er verulega lægri en hér á landi, þá megi skattleggja þær tekjur sem myndast í erlenda dótturfyrirtækinu með tekjum móðurfélagsins hér á landi.

Viðbrögð. Þessi tillaga var tekin til skoðunar í ráðuneytinu, m.a. í óformlegum starfshópi, í framhaldi af tillögum nefndarinnar. Niðurstaða þeirrar skoðunar varð hins vegar sú að ekki bæri brýna nauðsyn til að innleiða slíkar reglur í íslenskan skattarétt, í ljósi þess hversu lágt tekjuskattshlutfall fyrirtækja er hér á landi samanborið við okkar helstu samkeppnisþjóðir.

2. Skattur á vexti úr landi.

Nefndin benti á að Ísland væri eitt örfárna landa sem ekki leggja skatt á vexti sem greiddir eru úr landi sem væri í ósamræmi við skattlagningu vaxta hjá innlendum aðilum. Í skýrslunni

er bent á að viss rök hafi verið fyrir þessu fyrirkomulagi á þeim tíma þegar vextir hér voru neikvæðir og skattfrjálsir hjá mönnum hér á landi af þeim ástæðum.

Viðbrögð. Hér þarf að hafa í huga að vextir greiddir einstaklingum voru skattfrjálsir fyrir upptöku fjármagnstekjuskattsins 1997. Við vinnslu á þeim lögum var mikið rætt um skattalega meðferð vaxta sem greiddir væru aðilum, jafnt einstaklingum sem fyrirtækjum, með skattalegt heimilisfesti erlendis, sem voru undanþegnir skattskyldu vaxta fyrir samþykkt laganna. Hin pólitíska niðurstaða varð sú að ekki væri skynsamlegt að hrófla við því skattfrelsi, m.a. vegna þess að slíkt kynni að leiða til verri samningsstöðu íslenskra fyrirtækja við lántökur á erlendum mörkuðum. Þau rök eiga kannski ekki síður við í dag en þá, a.m.k. varðandi fyrirtækin.

3. Aðgangur að upplýsingum banka.

Í tillögum nefndarinnar segir að tímabært sé að leiða í lög afdráttarlaus ákvæði um skyldu banka og fjármálastofnana til að láta skattyfirvöldum í té allar upplýsingar þeirra um eignir og tekjur viðskiptavina bankans og þeirra sem þeir annast einhvers konar fjársýslu fyrir.

Viðbrögð. Skv. 94. gr. laga nr. 90/2003, um tekjuskatt, er öllum aðilum, bæði framtals-skyldum og öðrum, skylt að láta skattyfirvöldum í té ókeypis og í því formi sem óskað er, allar nauðsynlegar upplýsingar og gögn er þau beiðast og unnt er að láta þeim í té. Skiptir ekki máli í því sambandi hvort upplýsingarnar varða þann aðila sem beiðninni er beint til eða þau skipti annarra aðila við hann er hann getur veitt upplýsingar um og varða skattlagningu þeirra aðila eða eftirlit með eða rannsókn á henni. Með skattyfirvöldum í þessari grein er átt við skattstjóra, skattrannsóknarstjóra ríkisins og ríkisskattstjóra. Þar eru bankar og fjármálastofnanir ekki undanskildar. Má þar í því sambandi benda á dóm Hæstaréttar í máli nr. 345/2006 þar sem upplýsingaskylda viðskiptabanka er ótvírætt staðfest.

Þessi upplýsingagjöf gerist hins vegar ekki sjálfkrafa heldur verða skattyfirvöld að eiga frumkvæði að því að biðja sérstaklega um slíkar upplýsingar í tilviki hvers viðskiptavinar, ólíkt því sem gildir annars staðar á Norðurlöndum þar sem upplýsingarnar berast frá bönkunum sjálfvirk. Engar breytingar hafa verið gerðar eða eru fyrirhugaðar á þessu lagaumhverfi að stöddu, en benda má að á síðustu árum hefur það færst í vöxt að bankarnir sendi umræddar upplýsingar til skattyfirvalda samkvæmt beiðni viðskiptavina sinna, á grundvelli samkomulags sem skattyfirvöld hafa gert við þá. Að mati fjármálaráðherra er það sú leið sem eðlilegt er að fara í þessum efnum.

4. Frestun á skattlagningu söluhagnaðar af hlutabréfum.

Nefndin gagnrýnir harðlega í skýrslu sinni ákvæði tekjuskattslaganna sem heimila frestun á skattlagningu söluhagnaðar af hlutabréfum í eigu lögaðila í allt að tvö ár, sem hún telur að skapi möguleika til skattundandrátta með fjárfestingum erlendis. Telur nefndin það forgangsverkefni í aðgerðum til að draga úr skattsvikum að endurskoða þetta ákvæði.

Viðbrögð. Samþykkt hefur verið á Alþingi frumvarp um endurskoðun á umræddum ákvæðum tekjuskattslaganna er varða skattalega meðferð hagnaðar af sölu hlutabréfa í þá veru að slíkur hagnaður verði skattfrjáls í hendi lögaðila með takmarkaða ábyrgð þó þannig að ekki má mynda yfirfæranlegt rekstrartap vegna þess skattfrelsis á því rekstrarári þegar söluhagnaður myndast. Jafnframt þarf að jafna út rekstrartap vegna fyrri ára ef það er til staðar áður en til skattfrelsis þessa söluhagnaðar kemur.

5. Styrkja ákvæði laga um tekju- og eignarskatt um skattsniðgöngu.

Í einni af tillögum nefndarinnar segir að ákvæði 57. gr. laga nr. 90/2003 „mætti vera skýrari og taka beri af öll tvímæli um að í skattalegu tilliti beri að taka efni gjörninga umfram form þeirra. Enn fremur ætti að athuga að fella niður 2. málsl. 2. mgr. greinarinnar sem kveður á um skattlagningu mismunar á undirverði og markaðsverði þess sem nýtur.“

Viðbrögð. 57. gr. tekjuskattslaganna er svohljóðandi:

„Ef skattaðilar semja um skipti sín í fjármálum á hátt sem er verulega frábrugðinn því sem almennt gerist í slíkum viðskiptum skulu verðmæti, sem án slíkra samninga hefðu runnið til annars skattaðilans en gera það ekki vegna samningsins, teljast honum til tekna.“

Kaupi skattaðili eign á óeðlilega háu verði eða selji eign á óeðlilega lágu verði geta skattfyrirvöld metið hvað telja skuli eðlilegt kaup- og söluverð. Mismun kaupverðs eða söluverðs annars vegar og matsverðs hins vegar skal telja til skattskyldra tekna hjá þeim aðila sem slíkra viðskipta nýtur.“

Greinin veitir skattfyrirvöldum heimild til að bregðast við óeðlilegum viðskiptaháttum milli skattaðila, ekki síst þegar um tengda aðila er að ræða. Fullyrða má að gagnsemi skattfyrirvalda af þessu ákvæði hafi verið viðunandi á undanförunum árum, en með aukinni útrás íslenskra fyrirtækja hefur sannarlega skapast þörf til að byggja frekar undir þau almennu ákvæði sem er að finna í 57. gr. eins og aðrar þjóðir hafa verið að gera með setningu sérstaks regluverks kringum milliverðlagningu. Í fjármálaráðuneytinu er verið að vinna að sérstakri úttekt í þessum reglum og er miðað við að í haust liggi fyrir skýrsla ásamt tillögum um hvert eigi að vera næsta skref í þessum efnum.

6. Ákvæði um lága eiginfjármögnun.

Hér leggur nefndin til að sett verði ákvæði sem takmarki heimild til að draga vaxtagjöld frá tekjum þegar um er að ræða arðgreiðslu ef lánveitandinn er jafnframt hluthafi í rekstrinum.

Viðbrögð. Þessi tillaga er af svipuðum toga og sú um skattsniðgönguna hér að framan og í raun hluti af þeirri endurskoðun sem nú er unnið að í ráðuneytinu á 57. gr. tekjuskattslaganna.

7. Upplýsingaskylda fjármálastofnana, verðbréfaskráningar og -miðlunar.

Með þessari tillögu áréttar nefndin það sem þegar er fram komið í tillögu 3 hér að framan og þegar hefur verið gerð grein fyrir.

8. Skattgreiðsluábyrgð ráðandi eigenda og stjórnenda.

Í þessari tillögu felst að lögfesta eigi ríkari kröfur um ábyrgð eigenda og stjórnenda á skattgreiðslum og kveða á um tryggingar á skattgreiðslum, t.d. varðandi staðgreiðslu af launum eigenda og stjórnenda.

Viðbrögð. Hér er sérstaklega verið að vísa til einkahlutafélaga í eigu eins eða fárra einstaklinga þar sem kröfur um hlutafé og form eru litlar. Dæmi séu um að slík félög séu rekin án þess að standa skil á sköttum, þar á meðal á staðgreiðslu af launum eigandans, en skv. 7. gr. tekjuskattslaganna ber manni, sem vinnur við eigin atvinnurekstur þar sem hann er ráðandi aðili vegna eignar- eða stjórnunaraðildar, að reikna sér laun.

Á vegum embættis ríkisskattstjóra er nú unnið að sérstöku átaki varðandi eftirlit og eftirfylgni með reiknuðum launum. Það átak byggist meðal annars á skýrslum starfshópa sem fjármálaráðuneytið skipaði til að gera úttekt á þessu sviði. Jafnframt mun fjármálaráðuneytið

í samvinnu við embætti ríkisskattstjóra vinna að tillögum um nauðsynlegar breytingar á lagaumgjörðinni hvað reiknuðu launin varðar í ljósi þeirrar reynslu sem af átakinu leiðir.

9. Fyrning skattsvika.

Í skýrslunni bendir nefndin á að heimildir skattfyrivalda til endurákvörðunar á sköttum séu takmarkaðar við að ekki séu meira en sex ár liðin frá því tekjuári sem um ræðir. Oft séu mál mjög flókin og umfangsmikil og því erfitt um vik með svo þröngan tímaramma.

Viðbrögð. Í lok árs 2004 var samþykkt sú breyting á skattalögum að fyrningarfrestur skattfyrivalda til endurákvörðunar miðist ekki við tekjuárið heldur upphaf rannsóknar, sem er liður í að víkka tímaramma skattfyrivalda til endurákvæðana til muna í umfangsmestu málunum.

10. Skylda fjármálastofnana, endurskoðenda og ráðgjafarfyrirtækja til að halda skrá yfir viðskiptavinum og gera hana aðgengilega fyrir skattfyrirvöld.

Í tillögu sinni vísar nefndin til aðferða bandarískra skattfyrivalda (IRS) sem gera þá kröfu að þeir aðilar sem veiti ráðgjöf eða fyrirgreiðslu um stofnun félaga eða fjármálaþjónustu utan Bandaríkjanna haldi sérstaka skrá um viðskiptavinum sína.

Viðbrögð. Í þessu sambandi er rétt að benda á að undanfarin missiri hefur verið að störfum sérstakur starfshópur á vegum viðskiptaráðherra sem hefur það hlutverk að fylgja eftir at-hugasemdum alþjóðlegrar stofnunar sem hefur eftirlit með peningaþvætti (FATF) varðandi ýmsa þætti sem betur mega fara hérlandis. Þetta er eitt þeirra atriða sem starfshópurinn er að skoða.

11. Auðkenning og skráning erlendra aðila (TIN-númer).

Tengist tillögu 10 hér að framan.

Viðbrögð. Þessi tillaga er einnig í skoðun hjá fyrrgreindum starfshópi sem er að skoða leiðir í baráttunni gegn peningaþvætti. Hin víðtæka kennitölunotkun sem tíðkast hérlandis, m.a. í bankakerfinu, ætti einnig að virka sem ákveðin vörn að þessu leyti.

12. Upplýsingar í ársreikningum um greiðslur til stjórnenda, eigenda og tengdra aðila.

Hér leggur nefndin til að kannað verði hvort ekki sé rétt að gera auknar kröfur um að í ársreikningum félaga verði gerð grein fyrir öllum greiðslum og samskiptum félagsins við eigendur og stjórnendur, svo og samantekt á öllum greiðslum til eða frá öðrum löndum.

Viðbrögð. Eftir nánari skoðun á þessari tillögu er niðurstaða ráðuneytisins sú að ákvæði varðandi upplýsingagjöf af því tagi sem hér um ræðir eigi fremur heima í lögum um tekju-skatt en ársreikningalögunum, enda verið að biðja um þessar upplýsingar í skattalegum til-gangi. Er sú útfærsla nú til frekari skoðunar hjá sérfræðingum ráðuneytisins. Á hinn bóginn er einnig rétt að benda á að samkvæmt ársreikningalögunum þurfa skráð félög og „stór“ félag að veita upplýsingar um margvíslegan starfsmannakostnað sem einnig ættu að koma að gagni í þessu tilliti.

13. Staða og ábyrgð endurskoðenda.

Í skýrslu sinni bendir nefndin á að framkvæmdastjórn ESB hafi lagt fram tillögu að breyttri 8. félagaréttartilskipun ESB, en í henni sé að finna verulegar breytingar hvað varðar störf endurskoðenda, m.a. um sjálfstæði þeirra, skil milli ráðgjafar og endurskoðunar, svo og ráðstafanir til að skilgreina faglegt siðferði endurskoðenda. Leggur nefndin áherslu á að

Þessi tilskipun verði lögleidd án tilslakana á kröfum í þessum efnum, samhliða því að æskilegt sé að gera frekari ráðstafanir til að auka ábyrgð endurskoðenda á reikningum og skattskilum sem þeir vinna.

Viðbrögð. Nú liggur fyrir Alþingi frumvarp til laga um heildarendurskoðun á lögum um endurskoðendur, þar á meðal innleiðingu á 8. félagaréttartilskipun ESB, sem gert er ráð fyrir að samþykkt verði á yfirstandandi þingi. Áfram er unnið að nauðsynlegum breytingum á lögum um ársreikninga til samræmis við þá tilskipun og önnur atriði sem nauðsynlegt er að styrkja í lögum.

14. Virkari upplýsingaskipti milli landa.

Í skýrslunni leggur nefndin til að íslensk skattyfirvöld taki upp virkari upplýsingaskipti á grundvelli tvísköttunarsamninga og annarra samninga um sama efni.

Viðbrögð. Í öllum þeim tvísköttunarsamningum sem Ísland hefur gert er að finna ákvæði um gagnkvæm upplýsingaskipti, en þeir samningar eru að nálgast fjórða tuginn. Tillagan sem slík varðar fyrst og fremst skattframkvæmd, en mikið átak hefur verið gert á þessu sviði hjá embætti ríkisskattstjóra síðustu missirin.

15. Gerð samninga um upplýsingaskipti.

Í þessari tillögu felst að gerðir séu sérstakir upplýsingaskiptasamningar við önnur ríki en þau sem þegar hafa verið gerðir tvísköttunarsamningar við og er þar einkum horft til svokallaðra skattavinja, eins og Bermúda, Ermarsundseyjanna o.fl.

Viðbrögð. Á síðasta ári samþykkti ráðherranefnd Norðurlandanna að ráðist yrði í sameiginlegt norrænt verkefni á þessu sviði sem þegar hefur skilað góðum árangri. Þegar hefur verið skrifað undir upplýsingaskiptasamning við eyjuna Mön og fyrir liggur að eyjarnar Jersey og Guernsey munu fylgja á eftir. Einnig eru að hefjast samningaviðræður við Bermúda og fyrirsjáanlegt er að viðræður við aðrar sambærilegar vinjar munu hefjast síðar á árinu.

16. Fyrirbyggjandi ákvæði í tvísköttunarsamningum.

Í skýrslu sinni bendir nefndin á að í samningsfyrirmynd Íslands að gerð tvísköttunarsamninga sé ekki að finna bein fyrirbyggjandi ákvæði gegn misnotkun þeirra, svokölluð „LOB“-ákvæði, eins og sé t.d. að finna í bandarísku samningsfyrirmyndinni. Telur nefndin að æskilegt að svo sé.

Viðbrögð. Samningsfyrirmynd Íslands við gerð tvísköttunarsamninga byggist á samningsfyrirmynd OECD, eins og gildir um langflest aðildarríki OECD. Í fyrirmynd OECD er ekki að finna svokölluð „LOB“-ákvæði, en þau ákvæði hafa það hlutverk að takmarka ávinning samningsaðila í þeim tilvikum þar sem grunur leikur á misbeitingu samningsákvæðanna. Eina aðildarríki OECD sem gerir kröfu um að slík ákvæði séu í öllum þeirra tvísköttunarsamningum eru Bandaríkin, en þeirra samningsfyrirmynd er að mörgu leyti frábrugðin OECD-fyrirmyndinni. Íslensk stjórnvöld hafa hins vegar markað þá stefnu að fylgja meginlínu OECD og láta aðstæður í hverju tilviki fyrir sig ráða því hvort samið er sérstaklega um slík ákvæði í tvísköttunarsamningum við önnur lönd. Staðan í dag er sú að slík ákvæði er einungis að finna í tveimur tvísköttunarsamningum sem Ísland hefur gert við önnur ríki, þ.e. Bandaríkin og Indland.

17. Virk þáttaka í baráttu gegn skattaparadísum.

Hér leggur nefndin til að Ísland beiti sér ásamt öðrum löndum innan OECD fyrir aðgerðum til að draga úr því að skattaparadísir séu notaðar til skattsvika.

Viðbrögð. Þetta hefur Ísland gert með virkri þátttöku í slíkri vinnu á vettvangi OECD á undanförunum árum sem og á norrænum vettvangi eins og áður var nefnt.

18. Aðlögun að sparnaðarreglugerð ESB.

Í skýrslu sinni bendir nefndin á það sérstaka fyrirkomulag sem aðildarríki ESB hafa gengist undir varðandi skattlagningu vaxta hjá einstaklingum (The Savings Directive). Jafnframt leggur hún til að kannað verði hvort unnt sé að koma á sambærilegu fyrirkomulagi hvað varðar samskipti Íslands við þessar þjóðir.

Viðbrögð. EES-samningurinn tekur ekki til skattamála og fellur svonefnd sparnaðartilskipun ESB því ekki undir samninginn. Síðla árs 2006 sendi framkvæmdastjóri ESB á sviði skatta- og tollamála hins vegar bréf til fjármálaráðherra þar sem óskað var eftir afstöðu Íslands til þess að gerast aðili að umræddri tilskipun. Í svarbréfi fjármálaráðherra til framkvæmdastjórans var tekið jákvætt í það að skoða málið frekar í ljósi þeirra skattareglna sem gilda hér á landi. Á óformlegum fundi með fulltrúum beggja aðila sem haldinn var í Brussel nýverið var farið almennt yfir málið ásamt því að skipst var á upplýsingum.

19. Breytingar á bótakerfi.

Í skýrslunni segir að nefndin telji ástæðu til þess að huga að breytingum á reglum um bætur í skattkerfinu og á þar við barnabætur og vaxtabætur. Í því sambandi nefnir nefndin að e.t.v. eigi að leita annarra leiða til að rétta hlut einstæðra foreldra en í gegnum skattkerfið með hærri barnabótum og vaxtabótum en til sambúðarfólks.

Viðbrögð. Á undanförunum mánuðum hefur verið starfandi nefnd, sem í sitja fulltrúar fjármálaráðuneytis, félagsmálaráðuneytis, Tryggingastofnunar, Vinnumálastofnunar og embættis ríkisskattstjóra, sem ætlað er að skila tillögum um aðgerðir gegn bótasvikum. Gert er ráð fyrir að starfi hennar ljúki innan tíðar.

20. Bætt skattframkvæmd (skatteftirlit og skattrannsóknir).

Hér leggur nefndin áherslu á að stjórnvöld tryggi skattyfirvöldum góð starfsskilyrði og nægilegt fjármagn til að stemma stigu við nýjum undanskotsleiðum, m.a. gegnum aðila sem skráðir eru erlendis.

Viðbrögð. Með gerð árangursstjórnunarsamninga við skattyfirvöld og reglubundnum samskiptum af ýmsu tagi hefur fjármálaráðuneytið í umboði fjármálaráðherra leitast við að búa skattyfirvöldum eins góð starfsskilyrði og kostur er á hverjum tíma í takt við breytt umhverfi. Ekki verður þó framhjá því horft að sívaxandi alþjóðavæðing íslenskra fyrirtækja á undanförunum árum, sem fjölgar í einhverjum mæli undanskotsleiðum á skatti, hefur reynt verulega á þanþol skattyfirvalda. M.a. í ljósi þess var lagt fram á yfirstandandi þingi frumvarp þar sem lagt er til að sett verði á fót sérstök stjórnsýslueining sem annist alla skattalega umsýslu með stórfyrirtækjum, ekki síst þeim sem starfa bæði hér á landi og erlendis. Hefur Alþingi nýlega samþykkt frumvarpið.

21. Eftirlitsstefna og áhættugreining hjá skattyfirvöldum.

Í skýrslunni bendir nefndin á að á allra síðustu árum hafi skatteftirlit og skattrannsóknir beinst í vaxandi mæli að skattsvikum í tengslum við erlend félög. Jafnframt segir hún að

halda þurfi áfram að bæta framkvæmd skattrannsóknna og skatteftirlits, m.a. með endurmati á áherslum og verkefnavali. Gera þarf skattyfirvöldum kleift að byggja upp gagnasöfn og þróa aðferðir til áhættugreiningar og leggja þær til grundvallar aðgerðum.

Viðbrögð. Heilmikið hefur áunnist í þessum málum á undanförunum árum innan skattkerfisins, ekki síst hjá embætti ríkisskattstjóra. Þá hefur Alþingi nýlega samþykkt lagafrumvarp um starfrækslu sérstakrar stjórnsýslueiningar fyrir stórfyrirtæki, sbr. umfjöllun hér að framan skref í þessa átt.

22. Eftirlit með skattskilum stórfyrirtækja.

Hér bendir nefndin á þá þróun að sífellt fleiri fyrirtæki séu orðin það umfangsmikil að þau starfa í mörgum skattumdæmum og jafnvel í mörgum löndum. Í öðrum löndum hafi þessi staðreynd löngu verið viðurkennd með starfrækslu sérgreindra eininga fyrir stórfyrirtæki.

Viðbrögð. Undanfarin ár hefur fjármálaráðuneytið unnið markvisst að því að koma á sambærilegu fyrirkomulagi varðandi skattalega umsýslu stórfyrirtækja hér á landi með svipuðu sniði og þekkist í okkar helstu nágrannaríkjum. Tillögur þess efnis voru meðal annars í skýrslu nefndar, sem ætlað var að vinna að tillögum um endurskipulagningu skattkerfisins, og afhent var fjármálaráðherra árið 2003. Sem fyrr segir hefur Alþingi nú samþykkt frumvarp sem felur í sér að sett verði á fót sérstök stjórnsýslueining sem annist alla skattalega umsýslu með stórfyrirtækjum, ekki síst þeim sem starfa bæði hér á landi og erlendis. Hefst rekstur slíkrar einingar í ársbyrjun 2009.

23. Erlend fjármálaviðskipti.

Varðandi þessa tillögu bendir nefndin á að með aukningu erlendra fjármálaviðskipta skapist nýir möguleikar til að koma fé undan skatti. Eðli þessara viðskipta og framkvæmd sé með þeim hætti að núverandi fyrirkomulag skatteftirlits dugi ekki til. Eigi að bæta eftirlit með þessum aðilum þurfi að koma til meiri sérhæfing sem ekki sé unnt að byggja upp á mörgum stöðum í skattkerfinu.

Viðbrögð. Starfræksla sérstakrar stjórnsýslueiningar fyrir stórfyrirtæki er skref í þessa átt, sbr. umfjöllun um tillögur 20–22 hér að framan.

24. Ábyrgðarsvið skattyfirvalda.

Í skýrslunni kemur fram að nefndin hafi fjallað um hvernig best sé að auka skilvirkni skattyfirvalda og komist að þeirri niðurstöðu að hún verði best tryggð með því að saman fari vald- og ábyrgðarsvið þeirra og þau fái heimild til að fara með mál fyrir dómstóla, bæði í því skyni að fá úrlausn dómstóla í álitamálum og að sækja menn til saka. Því verði náð með því að færa saksókn og ákærvald í skattsvikamálum til embættis skattrannsóknarstjóra og málsforsvar í dómsmálum um ágreining í skattamálum til embættis ríkisskattstjóra.

Viðbrögð. Nú liggur fyrir Alþingi frumvarp dómsmálaráðherra um heildarendurskoðun á lögum um meðferð sakamála. Í frumvarpinu er m.a. að finna tillögu um breytingu á skipan ákærvaldsins þannig að á stofn verði sett embætti héraðssaksóknara. Með breytingunum er stefnt að nánari samvinnu héraðssaksóknara í efnahags- og skattalagabrotum og skattrannsóknarstjóra í því skyni að fyrirbyggja sem mest þann tvíverknað sem uppi hefur verið varðandi rannsókn á meiri háttar skattalagabrotum.